

หลักและแนวปฏิบัติการตีตะโพน กลองทัด ในเพลงหน้าพาทย์
PRINCIPLES AND PERFORMANCE METHODS FOR TAPHON AND KLONGTAD
IN NA – PHAT REPERTOIRE
บุญช่วย แสงอนันต์*

บทคัดย่อ

การตีตะโพนกลองทัดในเพลงหน้าพาทย์เป็นประเด็นปัญหาที่ปรากฏกับนักดนตรีปัจจุบัน บทความนี้เป็นการนำเสนอหลักและแนวปฏิบัติที่เหมาะสม 4 ประการสำหรับการตีตะโพนและกลองทัดในเพลงหน้าพาทย์ ประการแรก นักดนตรีต้องมีการกำหนดน้ำหนักมือให้เหมาะสมกับการตีสำหรับเพลงหน้าพาทย์โดยไม่ใช้แรงมากเกินไป ประการที่สอง นักดนตรีต้องรู้จักบทบาทหน้าที่ของตะโพนและกลองทัดที่ต้องตีร่วมกัน ประการที่สาม นักดนตรีต้องมีความสามารถใช้หน้าทับให้สอดคล้องและถูกต้องตามที่ผู้ประกอบพิธีอ่านโองการไหว้ครูเรียกเพลง และประการสุดท้าย นักดนตรีต้องคำนึงถึงแนวการปฏิบัติที่เป็นการเฉพาะแต่ละเพลง ควรศึกษาทำนองเพลงและจังหวะหน้าทับของเพลงหน้าพาทย์ที่ต้องตีหรือบรรเลงอย่างถ่องแท้กับครูผู้ถ่ายทอดเพื่อให้เกิดความถูกต้องที่สุด

คำสำคัญ: หลัก / แนวปฏิบัติ / ตะโพน / กลองทัด / เพลงหน้าพาทย์

Abstract

The performance methods for *Taphon* and *Klongtad* accompanying *Phleng na-phat* is a great concern to Thai traditional musicians. This article present principles and performance methods for *Taphon* and *Klongtad*. First, it is presented with an attention to enable Thai drummers to perform with ease. Secondly, Thai traditional should learn the role and the coordination of *Taphon* and *Klongtad* as they are playing with each other. Thirdly, Thai drummers must be able to apply rhythmic cycles correctly according the call made by an officiant in a *Wai Khruu* ceremony. Lastly, Thai drummers should know principles of specific performances and learn the melodies with teachers in order to make a total completeness of performance.

Keywords: Principle / Performance Methods / Taphon / Klongtad / Phleng Na-phaat

* ผู้ชำนาญการดนตรีไทย, สำนักการสังคีต กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

ความนำ

การตีตะโพนกลองทัดในเพลงหน้าพาทย์ ปัจจุบันมีปัญหาที่พบมาก กล่าวคือเป็นเรื่องการตีกลองที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถ่องแท้ถึงวิธีการ ที่มาที่ไปของบทเพลง และการกำหนดใช้น้ำทับ แม้ว่าจะเป็นนักดนตรีที่มาจากบ้านหรือสำนักเดียวกัน โดยนักดนตรีมักจะสามารถในการศึกษาจังหวะหน้าทับ มีความรู้ แต่ไม่สามารถนำไปใช้ให้ถูกต้องและถูกต้อง จึงเป็นที่มาของการเขียนบทความนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อไป

หลักและแนวปฏิบัติการตีตะโพน กลองทัด ในเพลงหน้าพาทย์

เรื่องของหลักและแนวปฏิบัติการตีตะโพน กลองทัดในเพลงหน้าพาทย์ ผู้เขียนนำเสนอหลักและแนวปฏิบัติ 4 ประการดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การกำหนดน้ำหนักมือในการตีตะโพนและกลองทัดในเพลงหน้าพาทย์ ปัจจุบันนักดนตรีส่วนใหญ่จะตีตะโพนและกลองทัดด้วยน้ำหนักมือให้เสียงดังมาก การตีตะโพนและกลองทัดควรตีลดน้ำหนักมือลงให้เสียงพอดีกับเครื่องดำเนินทำนอง นอกจากนี้การตีด้วยน้ำหนักมากอาจไปรบกวนผู้ประกอบพิธีอีกชั้นหนึ่ง ครูบาอาจารย์เก่า ๆ มักพูดกันว่า การตีแรงเกินไปเป็นการตีแบบไม่เคารพ แต่ปัจจุบันมักพูดกันว่าตีแล้วหนาว ผู้เขียนขอยกตัวอย่างประสบการณ์ของตัวเอง ครั้งหนึ่งผู้เขียนตีกลองสองหน้าในวงพาทย์ไม่แข็งเมื่อครั้งเริ่มต้นทำงานที่กองการสังคีต ผู้เขียนหัดตีกลองสองหน้ากับหม่อมหลวงสุรภักษ์ สวัสดิกุล นักดนตรีบ้านดุริยประณีต ในครั้งนั้นท่านบอกว่า “ตีแรงเกินไป แรงไป ให้ตีเบาหน่อย ลดเสียงลงอีก มือซ้ายดึงออกมาอีกหน่อยสิ มือลิกเกินไป” ซึ่งครั้งนั้นท่านเพียงฟังเสียงก็บอกได้ทันทีว่ามือของผู้เขียนลิกเกินไป ท่านไม่ต้องเดินออกมาดูเพียงแต่ใช้หูฟังเท่านั้น นอกจากนี้ครูโชติ ดุริยประณีต เคยให้ผู้เขียนไล่มือกองสองหน้าโดยอยู่ในความควบคุมของหม่อมหลวงสุรภักษ์ สวัสดิกุล จุดมุ่งหมายคือตีให้มือคล่อง ทำเสียงกลองให้ชัดเจน โดยการตีกลองสองหน้าก็ต้องไม่ให้ใช้น้ำหนักมากเกินไป สำหรับการฝึกตีตะโพนให้ได้เสียงที่ดี ก็ต้องไล่มืออย่างเดียวกับการไล่มือในการตีกลองสองหน้า โดยเน้นเรื่องการควบคุมน้ำหนักมือ ผู้เขียนเรียนตะโพนครั้งแรกกับครูถิร ปิ่เพราะ ต่อมาเรียนกับครูจรัส ต้นมีสุข ครูโม ปลื้มปรีชา ครูพริ้ง กาญจนผลิน ครูมิ ทรัพย์เย็น ครูสมพงษ์ โรหิตาจร โดยครูที่สอนผู้เขียนทุกท่านจะสอนในแนวทางเดียวกันคือ ตีด้วยน้ำหนักมือไม่มากนัก แต่เน้นเรื่องความชัดเจนของเสียงเป็นหลักและเป็นแนวปฏิบัติ

2. การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตะโพนและกลองทัด ปัจจุบันนักดนตรีตีตะโพนและกลองทัดไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตัวเองว่ากำลังบรรเลงเครื่องดนตรีชิ้นใดอยู่ กล่าวให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นคือ ตะโพนยังไม่ทำ แต่กลองทัดรัวขึ้นไปแล้ว ผู้เขียนจะยกตัวอย่างบทเพลงที่มีกพบปัญหาบ่อยครั้งดังนี้

เพลงร่ำ มีการรัวกลองทัดโดยนักดนตรีไม่รู้ว่าตำแหน่งของเพลงตำแหน่งใดที่ตะโพนควรตี ตำแหน่งใดกลองทัดควรตี นอกจากนี้จะพบมากในเรื่องของนักดนตรีตีกลองทัดโดยตีรัวแบบละเอียดซึ่งทำให้ไม่น่าฟัง การตีกลองทัดในเพลงร่ำนั้นควรตีสลับมือซ้าย มือขวาไล่จากซ้ายไปหาขวาให้เกิดจังหวะ ไม่ควรรัวละเอียด การตีรัวต้องเริ่มต้นด้วยตะโพนจะตีเข้ามาก่อนเรียกว่า “ตีทำ” ดังจะยกตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 การตีรัวในทำนองเริ่มต้น

| - - - ล | - - - ท | - ฟ ม ร - ม มิมิ - ร | - - ดิล ท ดริม ร | ม ม ม ม ม ม ม ม ม..... |

จากทำนองข้างต้น ทำนอง | - - - ล | - - - ท | ตะโพนจะต้องตีทำด้วยทำนอง | - ตู้บเพร็งเท็ง | | - ตู้บเพร็งเท็ง | - ตู้บเพร็งเท็ง | จำนวนครั้งนั้นไม่สามารถกำหนดได้ แล้วแต่ทำนองเพลงว่าช้าหรือเร็ว โดยมี ระยะเวลาเป็นผู้กำหนด โดยเฉพาะหากเร็วในเพลงองค์พระพิราพ เสียงแรกจะเร็วมาก ทำนอง | - ตู้บเพร็งเท็ง | อาจจะตีสี่หลายครั้ง เมื่อนักดนตรีขึ้นทำนองเพลงบรรเลงด้วยทำนอง | - ฟ ม ร | - ม มิม | เมื่อใด กลองทัดจะตีเข้ามาไล่จากช้าไปหาเร็ว ประเด็นที่กล่าวว่่านักดนตรีไม่รู้จับบทบาทหน้าที่นั้น พบว่า บางครั้งทำนองยังไม่เริ่มต้นที่ว่า | - ฟ ม ร | - ม มิม | เลย กลองทัดเริ่มต้นตีเข้ามาแทรกแซงทันที บางครั้งตี ตั้งแต่เริ่มต้นเพลงบรรเลงแรก ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ไม่ถูกต้องและเข้าใจผิดพลาดกันมากในปัจจุบัน

เมื่อกลองทัดบรรเลงเข้าที่ทำนอง | - ฟ ม ร | - ม มิม | จะตีไปเป็นชุดทำนอง โดยเมื่อนักดนตรีที่ ตีกลองทัดได้ยินทำนอง | - ร - ม | - ร - ท | - ล - ท | - ล ชล | - ช - ช | พอถึงทำนองตำแหน่งนี้เมื่อใด กลองทัด จะต้องตีรวบจบทันที หลังจากนั้นตะโพนจะตีหน้าทับต่อไปจนถึงทำนอง | - - - ม | - ม - ม | - ท - ล | - - - ล | ตะโพนจะตีรวบหลังจากทำนองนี้ต่อไปอีกเล็กน้อยเพื่อรอทำนอง | - - - ชฟ | - ล - ช | ตะโพนจะตี | - - - ตู้บตึง | | - - - ตู้บเพร็ง | โดยตีพร้อมกับทำนอง | - - - ชฟ | - ล - ช | ดังจะแสดงด้วยโน้ตในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การตีตะโพนและกลองทัดพร้อมกับทำนองลงจบ

ทำนองเพลง	- - - ชฟ	- ล - ช	- - - ช	- - - ช
ตะโพน	- - ตู้บตึง	- - ตู้บเพร็ง	- ละ - ตู้บ	- ตึง - -
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - ต้อม	- - - ต้อม

เป็นที่สังเกตว่า การตีกลองทัดในเพลงหน้าพาทย์สำหรับการไหว้ครุ นั้น จะเว้นการตีไม้ลา 2 ไม้ แรก ได้แก่ | - - - ตุ่ม | - - - ตุ่ม | เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยโดยผู้ตีกลองจะต้องมองนักดนตรีที่ตีฆ้องวงใหญ่ โดยให้เสียงต้อนั้นลงพร้อมกับมือฆ้องที่เป็นมือซ้าย 1 ต้อม มือขวา 1 ต้อม ลักษณะการตีเช่นนี้ หลายครั้งมีผู้ กล่าวว่า คนตีกลองทัดตีไม่ถูกต้อง หากแต่นักดนตรีอาวุโสของกรมศิลปากรส่วนใหญ่จะบรรเลงเช่นนี้ได้แก่ ครูจุน ตุ่นมณี ครูสมพงษ์ โรหิตาจร แต่สำหรับการตีกลองทัดเพลงเดียวกันในการประกอบการแสดงจะต้องตี 1 ตุ่ม 2 ต้อม หรือ 2 ตุ่ม 2 ต้อม ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การตีตะโพนและกลองทัดพร้อมกับทำนองลงจบ แบบที่ 2 (การตีแบบ 1 ตุ่ม 2 ต้อม)

ทำนองเพลง	- - - ชฟ	- ล - ช	- - - ช	- - - ช
ตะโพน	- - ตู้บตึง	- - ตู้บเพร็ง	- ละ - ตู้บ	- ตึง - -
กลองทัด	- - - -	- - - ตุ่ม	- - - ต้อม	- - - ต้อม

ทำนองเพลง	- - ซุฟ	- ล - ซ	- - - ซ	- - - ซ
ตะโพน	- - ตู้บติง	- - ตู้บเพริ่ง	- ละ - ตู้บ	- ติง - -
กลองทัด	- - - ตูม	- - - ตูม	- - - ต้อม	- - - ต้อม

โดยลักษณะที่กล่าวมาข้างต้น ยังมีเพลงหน้าพาทย์อื่น ๆ ที่นักคีตกลองจะต้องระมัดระวังการเปลี่ยนลูกกลองตัดจากลูกต่ำไปลูกสูง ต้องรอให้ตะโพนตีหักก่อนได้แก่เพลงเชิดฉาน เพลงรกรัน เป็นต้น

4. แนวการปฏิบัติที่เป็นการเฉพาะแต่ละเพลง ผู้ตีตะโพนและกลองหัดต้องศึกษากับครูผู้ถ่ายทอดประเด็นนี้ผู้เขียนขอยกตัวอย่างเพลงเสมอข้ามสมุทร ขึ้นต้นด้วย 9 ไม้ลา หลังจากนั้นตีหน้าทับลาอีก 3 ครั้ง แต่สำหรับเทียวกลับจะต้องตี 8 ไม้ลา แล้วจบทันที ไม่ต้องต่อด้วยหน้าทับลาอีก 3 ครั้ง สำหรับการกำหนดไม้กลอง 9 ไม้ลา กับ 8 ไม้ลาซึ่งเกี่ยวข้องกับเทียวกลับมีไม้กลองไม่เท่ากันนั้น ด้วยเหตุผลที่ว่าทำนองของเครื่องดำเนินทำนองมีการซ่อนทำนองไม้ที่ 1 ของเทียวกลับไว้กับทำนองสุดท้ายของทำนองลาครั้งที่ 3 เรียบร้อยแล้ว เพราะฉะนั้นจึงเป็นเหตุผลที่ว่า เทียวกลับตีเพียง 8 ไม้แล้วลาเท่านั้น หากผู้ตีกลองฟังทำนองช่วงต้น แล้วตี 9 ไม้ลาอย่างเทียวแรก หน้าทับกลองจะไม่ลงตัว จะมีไม้กลองเกินอยู่ 1 ไม้ ทำให้เกิดความไม่เรียบร้อยระหว่างการบรรเลง การตีกลองสำหรับเพลงหน้าพาทย์จึงต้องมีการศึกษากันอย่างลุ่มลึกและศึกษาเป็นการเฉพาะกับครูผู้ถ่ายทอดเท่านั้น

ปีที่ 3, ฉบับที่ 1, หน้า 29-39

ตัวอย่างที่ 2 ไม่เดินในเพลงเสมอ

ไม้ที่ 1

ตะโพน	-- ตู้บตึง	-- ตู้บเพร้ง	--- ตึง	----
กลองทัด	----	----	----	--- ต้อม

ไม้ที่ 2

ตะโพน	--- ตึง	--- ละ	--- ตู้บ	- ตึง - -
กลองทัด	----	----	----	--- ต้อม

ไม้ที่ 3

ตะโพน	-- ตู้บเพร้ง	--- ละ	--- ตู้บ	- ตึง - -
กลองทัด	----	----	----	--- ต้อม

ไม้ที่ 4

ตะโพน	--- เท่ง	--- ตรึง	- ตึง - ตู้บ	- เพร้ง - เท่ง
กลองทัด	----	----	----	- ต้อม - -

ไม้ที่ 5

ตะโพน	-- ตู้บตึง	-- ตู้บเพร้ง	--- ตึง	----
กลองทัด	----	----	----	--- ต้อม

ไม้ที่ 6

ตะโพน	--- ตึง	--- ละ	--- ตู้บ	- ตึง - -
กลองทัด	----	----	----	--- ต้อม

ไม้ที่ 7

ตะโพน	-- ตู้บเพร้ง	--- ละ	--- ตู้บ	- ตึง - -
กลองทัด	----	----	----	--- ต้อม

ไม้ที่ 8

ตะโพน	--- เท่ง	--- ตรึง	- ตึง - ตู้บ	- เพร้ง - เท่ง
กลองทัด	----	----	----	- ต้อม - -

ไม้ที่ 9

ตะโพน	-- ตู้บตึง	-- ตู้บเพร้ง	--- ตึง	----
กลองทัด	----	----	----	--- ต้อม

ตัวอย่างที่ 3 ไม้ลา

ไม้ที่ 1

ตะโพน	- - - เห่ง	ดิงตูป - -	- เห่งดิงตูป	- เห่งดิงตูป
กลองทัด	- - - -	- ตุ่ม - -	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม

ไม้ที่ 2

ตะโพน	- - - เห่ง	ดิงตูป - -	- เห่งดิงตูป	- เห่งดิงตูป
กลองทัด	- - - -	- ตุ่ม - -	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม

ไม้ที่ 3

ตะโพน	- เห่งดิงตูป	- เห่งดิงตูป	- เห่งดิงตูป	- - - -
กลองทัด	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม	- - - -

ไม้ที่ 4

ตะโพน	- - ตูปดิง	- - ตูปเพร้ง	- ละ - ตูป	- ดิง - -
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม

ผู้เขียนทำการบันทึกโน้ตเพลงเสมอข้ามสมุทร โดยบันทึกเป็นตาราง 4 ชั้น 2 ชั้นบนเป็นโน้ตทำนองหลักแยกมือซ้ายมือขวา ส่วน 2 ชั้นล่างเป็นโน้ตการตีตะโพนและกลองทัด ดังต่อไปนี้

เพลงเสมอข้ามสมุทร

มือขวา	--- ล	- ท ม -	-- ร ร	- ร - ช	--- ล	- ท - ร	--- ม	--- ช
มือซ้าย	- ล --	--- ร ด	-- ร -	- ล - ช	- ล --	--- ล	--- ท	--- ช
ตะโพน	-- ตุ่มตึง	-- ตุ่มเพร้ง	--- ตึง	--- ตุ่ม	--- ตึง	--- ถะ	--- ตุ่ม	-- ตึง ตุ่ม
กลองทัด	----	----	----	--- ต่อม	----	----	----	--- ต่อม

มือขวา	- ร - ช	-- ล ท	- ร - ท	- ล - ช	- ม --	ม ร - ม	- ล --	ช ช - ล
มือซ้าย	- ล - ช	--- ท	- ร - ท	- ล - ช	- ร - ท	- ล - ท	- ล - ช	--- ล
ตะโพน	-- ตุ่มเพร้ง	--- ถะ	--- ตุ่ม	-- ตึง ตุ่ม	--- เถ่ง	-- ตึง ตึง	- ตึง - ตุ่ม	-เพร้ง -เถ่ง
กลองทัด	----	----	----	--- ต่อม	----	----	----	--- ต่อม

มือขวา	- ร - ท	- ล --	ฟ ฟ --	ม ม - ร	--- ท	- ล --	ร ร --	ม ม - ฟ
มือซ้าย	- ร - ท	- ล - ฟ	--- ม	--- ร	--- ฟ	- ม - ร	--- ม	--- ฟ
ตะโพน	-- ตุ่มตึง	-- ตุ่มเพร้ง	--- ตึง	--- ตุ่ม	--- ตึง	--- ถะ	--- ตุ่ม	-- ตึง ตุ่ม
กลองทัด	----	----	----	--- ต่อม	----	----	----	--- ต่อม

มือขวา	--- มฟ	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ	-- ค ค	- ท - ล	- ม --	ม ร - ม
มือซ้าย	-- ร -	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ค	- ค --	- ท - ล	- ร - ท	- ล - ท
ตะโพน	-- ตุ่มเพร้ง	--- ถะ	--- ตุ่ม	-- ตึง ตุ่ม	--- เถ่ง	-- ตึง ตึง	- ตึง - ตุ่ม	-เพร้ง -เถ่ง
กลองทัด	----	----	----	--- ต่อม	----	----	----	--- ต่อม

มือขวา	--- มฟ	- ล --	- ล --	- ฟ - ท	----	- ท - ท	-- ช ช	- ล - ท
มือซ้าย	-- ร -	--- ม	- ร --	-- มร ท	--- ท	----	- ช --	- ล - ท
ตะโพน	-- ตุ่มตึง	-- ตุ่มเพร้ง	--- ตึง	--- ตุ่ม	--- เถ่ง	ตึงตึง --	-เถ่งตึง ตึง	-เถ่งตึง ตึง
กลองทัด	----	----	----	--- ต่อม	----	- ตึง --	--- ตึง	--- ตึง

มือขวา	--- ร	--- มฟ	- ล - ล	-- ฟ -	- ฟ - ม	- ร --	- ค - ท	--- ร
มือซ้าย	- ล --	-- ร -	--- ฟ	--- มร	----	- ล --	-- ทล -	-- ค -
ตะโพน	--- เถ่ง	ตึง ตุ่ม --	- เถ่งตึงตึง	- เถ่งตึงตึง	-เถ่งตึง ตึง	-เถ่งตึง ตึง	-เถ่งตึง ตึง	----
กลองทัด	----	- ต่อม --	--- ต่อม	--- ต่อม	--- ตึง	--- ตึง	--- ตึง	----

มือขวา	- ท - ร	- ท - ล	--- ช	--- ร	--- ร	----	- ล - ล	--- ร
มือซ้าย	- ท - ร	- ท - ล	--- ช	--- ล	--- ล	--- ล	----	--- ล
ตะโพน	-- ตุ่มตึง	-- ตุ่มเพร้ง	- ถะ --	- ตุ่ม - ตึง	--- ตึง	--- ถะ	--- ตุ่ม	-- ตึง ตุ่ม
กลองทัด	--- ตึง	--- ตึง	--- ต่อม	--- ต่อม	----	----	----	--- ต่อม

มือขวา	- ม - -	- - ร ร	- ร - -	ล ล - ร	- - - ม	- - - ฟ	- - - ล	- ท - ล
มือซ้าย	- - ร ด -	- - ร -	- ล - ล	- - - ล	- - - ท	- - - ด	- ล - -	- - - ร
ตะโพน	- - ตู้บเพร้ง	- - - ละ	- - - ตู้บ	- - ดิง ตู้บ	- - - เห่ง	- - ดิง ดิง	- ดิง - ตู้บ	-เพร้ง - เห่ง
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต้อม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต้อม

	- ม - -	- - ร ร	- ร - -	ล ล - ร	- ร - -	- ด - -	- ร - -	- ด - ร
	- - ร ด -	- - ร -	- ล - ล	- - - ล	- ล - -	- - ท ล -	- ล - -	- - ท ล -
ตะโพน	- - ตู้บตึง	- - ตู้บเพร้ง	- - - ดิง	- - - ตู้บ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ตู้บ
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต้อม	- - - -	- - - ต้อม	- - - ต้อม	- - - -

มือขวา	- - - ร	- - - ม ฟ	- ล - ล	- ฟ - -	- ด - -	- - - ร	- - ฟ ฟ	- ม - ร
มือซ้าย	- ล - -	- ร - -	- - - ฟ	- - ม ร	- - ท ล	- ท - ล	- ฟ - -	- ม - ร
ตะโพน	- - - -	- - - ตู้บ	- - - ตู้บตึง	- - - ตู้บเพร้ง	- - - -	- - - ตู้บ	- - - ตู้บตึง	- - - ตู้บเพร้ง
กลองทัด	- - - ต้อม	- - - -	- - - ต้อม	- - - ต้อม	- - - -	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม	- - - -

มือขวา	- - - ม ฟ	- ล - -	- ล - -	- ฟ - ค	- - - -	- ค - ค	- ค - -	ร ร - ค
มือซ้าย	- - ร -	- - - ม	- ร - -	- - ม ร ค	- - - ค	- - - -	- ค - ร	- - - ค
ตะโพน	- - ตู้บตึง	- - ตู้บเพร้ง	- ละ - ตู้บ	- ดิง - ตู้บ	- - - ดิง	- - - ละ	- - - ตู้บ	- - ดิง ตู้บ
กลองทัด	- ตุ่ม - -	- - - ตุ่ม	- - - ต้อม	- - - ต้อม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต้อม

มือขวา	- - - ล	- ช - -	ค ค - -	ร ร - ค	- - - ล	- ช - -	ค ค - -	ร ร - ม
มือซ้าย	- - - ม	- ร - ค	- - - ร	- - - ค	- - - ม	- ร - ค	- - - ร	- - - ม
ตะโพน	- - ตู้บเพร้ง	- - - ละ	- - - ตู้บ	- - ดิง ตู้บ	- - - เห่ง	- - ดิง ดิง	- ดิง - ตู้บ	-เพร้ง - เห่ง
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต้อม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต้อม

มือขวา	- ม - -	- ร - ม	- - - -	- ช - -	- - - ช	- - - ล	- - - ท	- - - ม
มือซ้าย	- - ร ด -	- - - -	- ร - ม	- - - ม	- - - ช	- - - ล	- - - ท	- - - ท
ตะโพน	- - ตู้บตึง	- - ตู้บเพร้ง	- - - ดิง	- - - ตู้บ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ตู้บ
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต้อม	- - - -	- - - ต้อม	- - - ต้อม	- - - -

มือขวา	- - - ม ฟ	- ล - -	- ล - -	- ฟ - -	- ล - -	- ฟ - ฟ	- ท - ล	- ฟ - ม
มือซ้าย	- - ร -	- - - ม	- ร - -	- - ม ร ท	- - - ฟ	- - - -	- ท - ล	- ฟ - ม
ตะโพน	- - - -	- - - ตู้บ	- - - ตู้บตึง	- - - ตู้บเพร้ง	- - - -	- - - ตู้บ	- - - ตู้บตึง	- - - ตู้บเพร้ง
กลองทัด	- - - ต้อม	- - - -	- - - ต้อม	- - - ต้อม	- - - -	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม	- - - -

มือขวา	- ล - ฟ	- ม - ร	- ม ร ร	- - - ร	- - - -	- ฟ - ฟ	- ฟ - -	ม ม - ฟ
มือซ้าย	- ล - ฟ	- ม - ร	- - - ล	- ร - -	- - - ฟ	- - - -	- ฟ - ม	- - - ฟ
ตะโพน	- - ตู้บตึง	- - ตู้บเพร้ง	- ละ - ตู้บ	- ตึง - ตู้บ	- - - ตึง	- - - ละ	- - - ตู้บ	- - ตึง ตู้บ
กลองทัด	- ตุ่ม - -	- - - ตุ่ม	- - - ต่อม	- - - ต่อม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม

มือขวา	- ท - -	ล ล - ท	- ม - -	ม ร - ม	- - - มฟ	- ล - -	- ล - -	- ฟ - -
มือซ้าย	- ท - ล	- - - ท	- ท - ท	- ล - ท	- - ร -	- - - ม	- ร - -	- - มร ท
ตะโพน	- - ตู้บเพร้ง	- - - ละ	- - - ตู้บ	- - ตึง ตู้บ	- - - เท่ง	- - ตึง ตึง	- ตึง - ตู้บ	-เพร้ง -เท่ง
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม

มือขวา	- ล - ฟ	- ม - ร	- ม ร ร	- - - ร	- - - ฟ	- - - ม	- - - ฟ	- - - ท
มือซ้าย	- ล - ฟ	- ม - ร	- - - ล	- ร - -	- - - ฟ	- - - ม	- - - ฟ	- - - ฟ
ตะโพน	- - ตู้บตึง	- - ตู้บเพร้ง	- - - ตึง	- - - ตู้บ	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ตู้บ
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม	- - - -	- - - ต่อม	- - - ต่อม	- - - -

มือขวา	- - - ม	- ฟ - ร	- - - -	- - - ม	- - - ม	- ฟ - ร	- - - -	- - - ม
มือซ้าย	- ม - -	- - - ด	- - - -	- - - ม	- ม - -	- - - ด	- - - -	- - - ม
ตะโพน	- - - -	- - - ตู้บ	- - - ตู้บตึง	- - - ตู้บเพร้ง	- - - -	- - - ตู้บ	- - - ตู้บตึง	- - - ตู้บเพร้ง
กลองทัด	- - - ต่อม	- - - -	- - - ต่อม	- - - ต่อม	- - - -	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม	- - - -

มือขวา	- - - ล	- ท ม -	- - ร ร	- ร - ช	- - - ล	- ท - ร	- - - ม	- - - ช
มือซ้าย	- ล - -	- - - รด	- - ร -	- ล - ช	- ล - -	- - - ล	- - - ท	- - - ช
ตะโพน	- - ตู้บตึง	- - ตู้บเพร้ง	- ละ - ตู้บ	- ตึง - ตู้บ	- - - ตึง	- - - ละ	- - - ตู้บ	- - ตึง ตู้บ
กลองทัด	- ตุ่ม - -	- - - ตุ่ม	- - - ต่อม	- - - ต่อม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม

มือขวา	- ร - ช	- - ล ท	- ร - ท	- ล - ช	- ม - -	ม ร - ม	- ล - -	ช ช - ล
มือซ้าย	- ล - ช	- - - ท	- ร - ท	- ล - ช	- ร - ท	- ล - ท	- ล - ช	- - - ล
ตะโพน	- - ตู้บเพร้ง	- - - ละ	- - - ตู้บ	- - ตึง ตู้บ	- - - เท่ง	- - ตึง ตึง	- ตึง - ตู้บ	-เพร้ง -เท่ง
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม

มือขวา	- ร - ท	- ล - -	ฟ ฟ - -	ม ม - ร	- - - ท	- ล - -	ร ร - -	ม ม - ฟ
มือซ้าย	- ร - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ร	- - - ฟ	- ร - ร	- - - ม	- - - ฟ
ตะโพน	- - ตู้บตึง	- - ตู้บเพร้ง	- - - ตึง	- - - ตู้บ	- - - ตึง	- - - ละ	- - - ตู้บ	- - ตึง ตู้บ
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม

มือขวา	- - - <u>มฟ</u>	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ฟ	- - ด -	- ท - ล	- ม - -	ร ร - ม
มือซ้าย	- - ร -	- ล - ท	- ร - ท	- ล - ด	- ด - -	- ท - ล	- ร - ท	- ล - ท
ตะโพน	- - <u>ตูป</u> เพ็ง	- - - ละ	- - - ตูป	- - ดิง ตูป	- - - เห่ง	- - ดิง ดิง	- ดิง - ตูป	-เพ็ง - เห่ง
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม

มือขวา	- - <u>มฟ</u>	- ล - -	- ล - -	- <u>ฟ</u> - ท	- - - -	- ท - ท	- - ซ - ซ	- ล - ท
มือซ้าย	- - ร -	- - - ม	- ร - -	- - <u>ม</u> ร ท	- - - ท	- - - -	- ซ - -	- ล - ท
ตะโพน	- - <u>ตูป</u> ดิง	- - <u>ตูป</u> เพ็ง	- - - ดิง	- - - ตูป	- - - เห่ง	ดิง ตุ่ม - -	- เห่งดิง ตุ่ม	- เห่งดิง ตุ่ม
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - -	- - - ต่อม	- - - -	- ตุ่ม - -	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม

มือขวา	- - - ร	- - - <u>มฟ</u>	- ล - ล	- - <u>ฟ</u> -	- ฟ - ม	- ร - -	- <u>ด</u> - ท	- - <u>ม</u>
มือซ้าย	- ล - -	- - ร -	- - - ฟ	- - - มร	- - - -	- ล - -	- - <u>ท</u> ล -	- - <u>ด</u> -
ตะโพน	- - - เห่ง	ดิง ตูป - -	- เห่งดิงตูป	- เห่งดิงตูป	- เห่งดิง ตูป	- เห่งดิง ตูป	- เห่งดิง ตูป	- - - -
กลองทัด	- - - -	- ต่อม - -	- - - ต่อม	- - - ต่อม	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม	- - - ตุ่ม	- - - -

มือขวา	- - <u>ม</u>	- ซ - ล	- ซ - ฟ	- ม - ร
มือซ้าย	- - <u>ด</u> -	- ซ - ล	- ซ - ฟ	- ม - ร
ตะโพน	- - <u>ตูป</u> ดิง	- - <u>ตูป</u> เพ็ง	- ละ - -	- ตูป - ดิง
กลองทัด	- - - -	- - - -	- - - ต่อม	- - - ต่อม

หลักในการปฏิบัติประการหนึ่งที่ควรระมัดระวังคือ เรื่องของการขึ้นต้นหน้าทับตะโพน หากเป็น เพลงหน้าพาทย์ที่มีชื่อขึ้นต้นด้วยคำว่า “เสมอ” ตะโพนจะต้องตีขึ้นต้นด้วยไม้เสมอ ไม้ที่ 1 ดังโน้ตในตารางที่ กล่าวมาข้างต้นเท่านั้น ปัจจุบันมีนักดนตรีเข้าใจผิด นำไม้ลามาขึ้นต้นเป็นไม้ที่ 1 (เนื้อหาคือไม้ที่ 6 ในตาราง ข้างต้น) โดยนักดนตรีนับเพียงไปให้ครบ 9 ไม้เท่านั้น การตีเช่นนี้ถือว่าไม่ถูกต้องอย่างยิ่ง

ปัจจุบัน การตีกลองเพลงเสมอข้ามสมุทร กรมศิลปากรมีการกำหนดหน้าทับแตกต่างไปจากอดีต ในช่วงการตีหน้าทับลา 3 รอบนั้น กรมศิลปากรจะใช้หน้าทับเหมาตีแทนเมื่อหมด 4 ไม้ที่ต้องเป็นไม้ลาทั้ง 3 เที้ยวโดยครูพิชญ แซ่มบาง ซึ่งก็ไม่ได้ทำให้เพลงขาดหรือเกิน ประเด็นในเรื่องนี้ครูจิรัส อัจฉรงค์เป็นผู้บอกเรื่อง ดังกล่าวกับผู้เขียน ขณะนั้นครูพิชญท่านเป็นผู้บันทึกโน้ตเพลงไทยของกองการสังคีต กรมศิลปากร เมื่อครู พิชญนำรูปแบบดังกล่าวมาตีกับตะโพนและกลองทัด ครูจิรัสเล่าว่าคุณครูผู้ใหญ่ในช่วงนั้นได้แก่คุณครูมนตรี ตราโมท หรือคุณครูท่านอื่น ๆ ที่เป็นครูเครื่องหนังของกรมศิลปากรก็ไม่ได้กล่าวว่าอะไร ทุกคนตีตามแบบของ ครูพิชญ จึงทำให้เกิดเป็นขนบของกรมศิลปากรที่ตักกันเช่นนั้นมาจนปัจจุบัน สำหรับผู้เขียนสังเกตได้ว่าครูพิชญ ท่านอาจจะเห็นว่า เพลงเสมอข้ามสมุทรในประกอบการแสดงโขนรามเกียรติ์ ตอนจองถนน ในช่วงการบรรเลง เพลงเสมอข้ามสมุทรมีทั้งพลึง พวกเขน ที่เดินได้ก็เดินไป พวกที่มีฤทธิ์เหาะได้ ก็เหาะไป นอกจากนี้การตีเพลง เสรอข้ามสมุทรในการประกอบพิธีไหว้ครู ครูเทพสังคีตอาจารย์ก็มีอิทธิฤทธิ์ในการเหาะได้ จึงได้คิดที่จะนำไม้ กลองแบบเหาะมาแทนที่การตีไม้ลาแบบปกติ ซึ่งก็น่าจะเป็นเหตุผลที่เป็นไปได้

บทสรุป

หลักและแนวปฏิบัติการเล่นตะโพนกลองทัดในเพลงหน้าพาทย์ประกอบการกำหนดน้ำหนักมือที่เหมาะสมกับการตีสำหรับเพลงหน้าพาทย์ การรู้จักบทบาทหน้าที่ของตะโพนและกลองทัด การใช้หน้าทับให้สอดคล้องกับผู้ประกอบพิธีอ่านโองการไหว้ครู นักดนตรีต้องคำนึงถึงแนวการปฏิบัติที่เป็นการเฉพาะแต่ละเพลง และควรศึกษาอย่างถ่องแท้กับครูผู้ถ่ายทอดเท่านั้นเนื่องจากเพลงหน้าพาทย์ถือเป็นเพลงชั้นสูงและเป็นเพลงศักดิ์สิทธิ์ที่นักดนตรีต้องบรรเลงหรือตีด้วยอาการที่สำรวมและมีความเคารพอยู่เสมอ

Summary

Principles and performance methods for *Taphon* and *Klongtad* in *Phleeng Na-phat* is defined by an appropriate weight hitting on drum heads by a drummer while accompanying Na-phat repertoires, a knowledge of roles of *Taphon* and *Klongtad* in *Phleeng Na-phat*, the usage of rhythmic cycles in accordance with a *Wai Khruu* officiant. Thai drummers should consider performance methods for each specific melody and should learn with a teacher thoroughly in that *Na Phaet* repertoire is considered a sacred and highly regarded pieces. It should be performed with appropriate manners and respect.